

Nasveti za varno zavarovanje

Na kaj vse je treba misliti, da podjetje v nesreči ne potegne kratke? In kako so zavarovani managerji?

m Marja Milič

Letošnjo zimo si bomo zapomnili po zajetni pošiljki snega. Težo tega bodo občutili tudi v bilancah nekaterih podjetij. Denimo v novo-meški Adriji Mobilu, ki izdeluje počitniške prikolice in avtodome, je težak sneg porušil nadstrešek objekta, na katerem je bila postavljena sončna elektrarna. Uničena ni bila le elektrarna, ampak tudi izdelki, skladiščeni pod njo, ki so bili pripravljene za prodajo. Škode je za več milijonov evrov, ocenjujejo v družbi. Natančnih števil nimajo, saj postopki cenilcev in izvedencev še niso končani. Čeprav so se zaposlenim zarosile oči ob pogledu na zmečkane avtodome, v družbi ohranjajo mirno kri, češ da imajo vso škodo zavarovano pri kakovostni slovenski zavarovalnici. »Škodo bomo dobili v celoti povrnjeno,« so prepričani. Višine pričakovane zavarovalnine nam sicer niso razkrili, a glede na njihove ocene se bo ta merila v milijonih. Da podjetja dobijo povrnjeno škodo, pa ni samoumevno, kar kažejo

izkušnje podjetij, ki so jih nesreče doletele že prej.

Poplavljeni Domel

V podjetjih, kjer so posledice nezgod še sveže, ne marajo preveč govoriti o zavarovanjih, češ da gre za zelo občutljive poslovne podatke. Ker čas celi rane, smo se obrnili na podjetje, ki je s tem v preteklosti že imelo izkušnje. Septembra leta 2007, ko so Slovenijo preplavile reke, je bilo žrtev narasle rečne struge tudi podjetje Domel. Reka Sora jim je povzročila za kar 8,4 milijona evrov škode. Poplava bi bila zanje lahko tudi usodna, če ne bi dobili 4,8 milijona evrov pomoči od dobaviteljev, države, tudi zaposleni so podjetju poklonili štiri delovne sobote. Nekaj malega, zgolj šest odstotkov oziroma 529 tisoč evrov celotne škode, ki je bila mimogrede najvišja možna vsota po pogodbi, so prejeli od zavarovalnice. Zaradi poplav so tisto leto zaključili s skoraj 900 tisočaki minusa, posledice pa so čutili še v prihodnjih letih.

Kruta resnica je, da čeprav bi želeli zavarovati podjetje za vsa tveganja, si tega enostavno ne morejo privoščiti. »Strošek zavarovanja proti takim nevarnostim, kot je vodna ujma, bi bil previsok in bi zmanjšal našo konkurenčnost na globalnih trgih, na katerih prodamo 90 odstotkov proizvodnje,« pojasnjujejo. Koliko natančno bi bila takšna premija, pravzaprav niti ne vedo.

Čeprav so spomini izpred petih let še precej živi, bistvenih sprememb v zavarovanju niso naredili. Danes so zavarovani tako, kot so bili v preteklosti, pravijo. Imajo osnovno premoženjsko zavarovanje, poleg tega pa še zavarovane terjatve in zavarovano odgovornost. Ali bi bile posledice še ene takšne hude naravne nesreče tako katastrofalne kot pred petimi leti? V družbi pravijo, da so se na kaj takšnega preventivno pripravili. Za znižanje tveganja pred poplavami so v podjetju uredili alarmne naprave, z meritvami nenehno nadzirajo pretok reke, imajo posebne materiale, ki se ob stiku z vodo napihnejo, s čimer omejijo

Škoda v Adria Mobilu je bila večmilijonska, kljub temu verjamejo, da jo bo povrnila zavarovalnica. Vse je odvisno od tega, kako se podjetje zavaruje. »Brati je treba tudi drobn tisk,« pravijo.

dostop vode do podjetja. Nekaj nujnih ukrepov je izvedla tudi država s posegi v regulacijo struge reke Sore, dolgoročna zaščita pred poplavo varnostjo pa je v postopku reševanja, naštevajo.

Manjši pogosto neustrezno zavarovani

Vendar niso samo naravne nesreče tiste, ki prežijo na podjetja, ampak se lahko zanetijo požari, zgodijo vlomi, uničenje ali poškodbe opreme, zalog ... »V podjetjih se pre malo zavedajo vseh vrst tveganj, ki so jim izpostavljeni pri svojem poslovanju,« opozarja Boris Škaper, finančni svetovalec iz i-zavarovanja. Veliko podjetij je pomanjkljivo zavarovanih in pogosto povsem napačno, opaža. Vendar ni povsod tako. »Z velikostjo podjetja raste v povprečju tudi kakovost urejenih

OSNOVE

Zavarovanja, brez katerih ne gre

Zavarovalnice ponujajo različna paketa zavarovanja za podjetja, vsebina teh pa se razlikuje glede na širino kritja. Boris Škaper iz i-zavarovanja je naštel, katera zavarovanja najpogosteje potrebujejo podjetja:

- Zavarovanje opreme v zgradbah in zalog. To potrebuje skoraj vsako podjetje. Taka zavarovanja krijejo škodo v primeru požarov, viharjev, izliva vode, vlomne tatvine. Če je podjetje lastnik stavb, skladišč, industrijskih obratov, je treba zavarovati tudi te objekte. Zgradbo in opremo je mogoče zavarovati na dejansko vrednost (pri izračunu odškodnine se od nove vrednosti odšteje amortizacija) ali na novo vrednost (zavarovalnica se izplača na podlagi nabavne vrednosti stvari). Vsebina osnovnih zavarovanj se med zavarovalnicami precej razlikuje.
- Zavarovanje obratovalnega zastoja. Potrebujejo ga podjetja, ki so izpostavljena tveganjem, da

zaradi morebitne škode (na primer požara) določeno obdobje ne bi mogla poslovati.

- Zavarovanje odgovornosti podjetja. Skoraj vsa podjetja potrebujejo to zavarovanje. Krije škodo, ki bi jo zaradi poslovanja podjetja lahko utrpeli tretje osebe, tuje stvari ali premoženje tretjih oseb. Po zakonu morajo imeti to kritje nepremičninski, davčni svetovalci, zavarovalni posredniki, gradbinci, če naštejemo le nekatere. Takšno zavarovanje je smiselno tudi v gostinstvu, saj bi bile v primeru zastrupitve s hrano lahko odškodnine vrtoglave in bi bilo lahko ogroženo poslovanje podjetja.
- Strojelomno zavarovanje. To zavarovanje ne sodi v okvir osnovnega zavarovanja. Krije pa poškodbe strojev in aparatov zaradi loma ter poškodb.
- Zavarovanje elektronike. Velja proti nepredvideni in nenadni poškodbi, uničenju ali izgubi vseh elektronskih naprav, ki jih poseduje in pri izvajanju dejavnosti uporablja sklenitelj zavarovanja.

Irena Herak

Podjetja pri zavarovanjih največ izgubijo zaradi prenizkih kritij ali zaradi površno posredovanih podatkov, pravi Boris Škaper, finančni svetovalec iz i-zavarovanja.

Aleš Beno

Podjetja se zavarujejo tudi za primer izgube ali daljše odstotnosti managerja. Višina zavarovalnih vsot je odvisna od pomembnosti posameznih kadrov za podjetje in od tega, kako hitro se da določen profil kadra dobiti na trgu dela, pojasnjuje Katja Majerle iz zavarovalno-posredniškega podjetja Individa.

zavarovanj,« meni Katja Majerle iz Individe. Velike pravne osebe so navadno boljše zavarovane, saj za njihova zavarovanja poskrbijo zavarovalni posredniki – brokerji ali njihova notranja služba, ki je za to zadolžena. Manjši pa imajo navadno napačna zavarovanja, saj zaradi majhnosti za posrednike niso zanimivi in so, kar se zavarovanj tiče, prepuščeni sami sebi, pojasnjuje.

Kaj sploh zavarovati?

Zavarovanje podjetja je skorajda v celoti odvisno od dejavnosti, velikosti, vrednosti zalog

in številnih drugih dejavnikov. Pri zlatarni je poudarek na zavarovanju prostorov in zalog, pri zobozdravniku ali odvjetniku pa na zavarovanju ključnih kadrov, ponazarja Majerletova. Zavarovati je treba torej tisto, kar je za podjetje ključno. Neposredna analiza poslovanja pokaže, kateri riziki so bistveni za posamezno podjetje in za okolje, v katerem deluje oziroma posluje, opozarja Škaper. Takšne analize lahko trajajo tudi nekaj mesecev, sploh če gre za večja podjetja.

Zavarovanje premoženjske škode je osnova in večina podjetij ima to tudi urejeno, čeprav pogosto neustrezno. Težave nastopijo v nerazumevanju posredne škode, kot je izpad proizvodnje zaradi škode na proizvodni liniji zaradi požara. Poleg zavarovanja premoženja skoraj vsako podjetje potrebuje tudi zavarovanje proizvajalčeve in delodajalčeve odgovornosti. Tega pa številni sploh nimajo urejenega, opozarjajo svetovalci. Celo tam, kjer je takšno zavarovanje in višina zavarovalne vsote predpisana z zakonom, je mogoče najti prenizka kritija, opozarja Škaper.

Najbolj iskana zavarovanja so za požar, odgovornost, vlom, strojelomna zavarovanja, zavarovanje računalnikov, del oziroma montaže, ki jo podjetniki izvajajo v okviru svoje dejavnosti, na primer gradbena in montažna zavarovanja, naštevajo v Zavarovalnici Maribor.

Na kaj paziti?

Na vsebino zavarovanj smo pogosto pozorni šele, ko se zgodi kakšna nezgoda. Velike škode so pravi stresni test zavarovalnega razmerja med zavarovalnico in zavarovancem, razmišljajo v Adrii Mobilu. Če je pri sklepanju zavarovalnih polic uporabljena velika mera previdnosti, potem navadno ni zapletov pri reševanju škod, dodajajo. Na kaj so bili torej pozorni sami, ko so sklepali zavarovanje? »Na prvo mesto postavljamo finančno moč zavarovalnice ter njeno kredibilnost in ugled, ki sta danes vse pomembnejši valuti v poslovnem okolju,« izpostavijo. Ugotavljajo še, da so zavarovalni pogoji med zavarovalnicami podobni, a je vsakokrat pomembna njihova pravilna interpretacija in razumevanje. V praksi to pomeni, da so pozorni na drobni tisk, zato od zavarovalnice pogosto zahtevajo dodatna pisna pojasnila, pojasnjujejo.

Poleg premoženjskega imajo zavarovano proizvajalčevo odgovornost in zavarovan obratovalni zastoj. »Ta zavarovanja so sklenjena s ciljem, da jih nikoli ne bi bilo treba

uveljavljati, zato redno skrbimo za kakovost in odličnost vseh procesov v družbi,« dodajajo. Zavarovalna premija jih stane dva odstotka celotnih fiksnih stroškov. Koliko ti znašajo, v letnem poročilu nismo našli, v družbi pa številki tudi ne želijo razkriti. »Višino premije je treba presojati v korelaciji s kakovostjo zavarovanja,« zaključujejo.

Pogoste napake

Napak pri zavarovanju podjetij kar mrgoli, so si enotni finančni svetovalci. Največkrat se sploh ne zavedajo nevarnosti, ki jih ogrožajo, zato nekaterih tveganj sploh nimajo zavarovanih. Zavarovanjem pa se tudi na splošno posveča premalo pozornosti. Veliko malih in srednje velikih podjetij sploh ne čuti potrebe po tem, da bi zavarovali denimo odgovornost, češ da se pri njih takšna škoda ne more pripetiti, opozarja Škaper. Če pa se že odločijo za zavarovanje, so površni pri posredovanju podatkov. Največ napak izhaja iz tega, pa tudi iz nepravilne ocene rizika. Napake ali ignoranca navadno stanejo. Primer: lastnik nekega industrijskega obrata je vrsto let plačeval 100 tisoč evrov letne zavarovalne premije za vozni park 15 avtomobilov, ki jih več let sploh ni imel.

Podjetje mora torej vsako spremembo, ki zadeva zavarovanje, kot je sprememba v zalogah, številu zaposlenih, zavarovalnih površin, vrednosti prometa, ob zamenjavi lokacije, obvestiti zavarovalnico. Poglejmo še en primer: če podjetje zavaruje strojno opremo, vredno 50 tisoč evrov, in naknadno dokupi še za 30 tisoč evrov dodatne opreme, o čemer ne obvesti zavarovalnice, bi v primeru požara zavarovalnica krila le zavarovano opremo, in ne dodatno nabavljene, saj police niso ažurirali, opozarja Majerletova.

Po toči je zvoniti prepozno, a prav to se pogosto dogaja. »Na zavarovalne posrednike se podjetja navadno obračajo, ko jim teče voda v grlo, ko recimo ne morejo skleniti pogodb, če nimajo ustreznih zavarovanj,« opazajo v i-zavarovanju.

Včasih v podjetjih tudi ne želijo slišati, da imajo sklenjena slaba zavarovanja. »Podjetnika, ki prodaja drage ure, smo opozarjali na vsa možna tveganja, a je dejal, da zaupa zavarovalnici, ki je zanj uredila zavarovanje. Imel je neustrezno ocenjeno blago, bil je podzavarovan, to pa je spoznal šele, ko so mu vlomili. Zaradi slabega zavarovanja je izgubil kar nekaj deset tisočakov,« opisuje posrednik.

ZAVAROVANJA MANAGERJEV

V korist podjetij in managerjev samih

Manager in drugi vodilni v podjetju so ključni kadri, zato morajo biti podjetja pripravljena na to, da jih lahko začasno ali trajno izgubijo. V primeru njihove krajše ali daljše odsotnosti lahko podjetje s prejeto zavarovalnino kupi storitev na enaki ravni pri drugem zaposlenem ali z najetjem zunanje pomoči. Podjetje mora biti zavarovano za primer smrti ali daljše odsotnosti zaradi bolezni, nezgode ali drugih razlogov. Višina zavarovalnih vsot je odvisna od pomembnosti posameznih kadrov za podjetje, pojasnjuje Katja Majerle. Če je mogoče določen profil kadra hitro dobiti na trgu dela, potem takšen zaposleni ne potrebuje visokih kritij, in obratno. Če je teh kadrov veliko, se zavarovanja urejajo kolektivno. Vodilni sami pa potrebujejo tudi pravno zaščito in zavarovanje odgovornosti zaradi morebitnih napak, pravi Škaper. Čeprav nekateri svetovalci in zavarovalnice priporočajo vodstvenim tudi zavarovanje za primer hujših bolezni, Škaper takšnega zavarovanja ne priporoča skoraj nikomur.

Kako so zavarovani slovenski managerji?

Ker je višina premije odvisna od starosti zavarovanca in drugih dejavnikov, zavarovalnih premij managerjev med seboj ni mogoče neposredno primerjati. Precej jih tega podatka v letnih poročilih sploh ne razkriva.

Pogledali smo dva izmed največjih. Letna premija življenjskega zavarovanja za prvega moža Krke **Jožeta Colariča** je po zadnjih znanih podatkih iz leta 2011 5340 evrov oziroma 445 evrov na mesec. Gre za boniteto, torej premijo plačuje podjetje. Sam si plačuje še dodatno premijo za zavarovanje odgovornosti, koliko, v družbi nisi želeli razkriti.

Urban Štebljaj

Zavarovalnica Triglav za prvega moža **Matjaža Rakovca** letno nameni skoraj 25 tisočakov oziroma dva tisoč evrov na mesec za vsa njegova zavarovanja (nezgodno, dodatno pokojninsko, zavarovanje odgovornosti itd.).

Urban Štebljaj

Kriza oklestila zavarovanja

S spreminjanjem tehnologije in procesov se spreminjajo tudi potrebe po zavarovalnih storitvah, pravijo v proizvajalcu elektromotorjev Domelu. »Če je bila pred leti obvezna postavka za zavarovanje strojelomov, te sedaj ni več, ker bi bila nevdržna. Povsod, kjer lahko sami kaj storimo za zaščito in varovanje in s tem odpravo tveganj, to tudi storimo,« pojasnjujejo, kako sami optimizirajo vsebino zavarovanj.

Številna podjetja znižujejo stroške tudi na račun odpovedovanja zavarovanjem oziroma postajajo vse bolj previdna, ko se odločajo za zaščito, opazajo v zavarovalnicah. Statistike o tem, koliko zavarovanj in kakšna sploh sklepajo podjetja, pa pri nas sploh nihče ne vodi. »Čutiti je večjo racionalnost pri zavarovalnih odločitvah. Nekatera podjetja delno znižujejo kritja ali obseg zavarovanj zaradi zniževanja stroškov, nekateri police celo prekinejo,« dodajajo v Zavarovalnici Tilia. Vse to pa seveda v zavarovalnicah odsvetujejo. »V krizi je težje dobiti dovolj kapitala za sanacijo večje škode, zato bi podjetja morala poskrbeti vsaj za zavarovanje proti tistim nevarnostim, ki jim lahko povzročijo večjo škodo in tako finančno ogrozijo njihovo poslovanje oziroma celo obstoj,« izpostavljajo.

Kaj pa goljufije? »Opazamo rahel porast, a jih zaradi notranjih kontrol tudi več odkrijemo,« pravijo v Zavarovalnici Maribor. Najpogosteje gre za primere, ko želijo določeno napako ali investicijsko vzdrževanje prikazati kot škodni primer, dodajajo v Zavarovalnici Tilia. ■

Preobremenjeni? Izgubljate nadzor nad dogajanjem?

*Svet se bo vrtel naprej, vi pa poskrbite zase:
ustavite se in se sprostite.
Preden začnete vleči nerazumne
poteze ali celo zbolite.*

Dominor je namenjen psihično obremenjenim ljudem z aktivnim življenjskim slogom. Učinkovina v Dominorju (Lactium®) je dobitnica nagrade za inovativnost na področju prehranskih dopolnil.

DOMINOR – za vladarje lastnega življenja.

V lekarnah in specializiranih trgovinah.
www.carsos.com/dominor